

ЗАЈЕДНИЦА АУТО ШКОЛА СРБИЈЕ

На основу Одлуке Главног одбора Заједнице ауто школа Србије дана 16 фебруара 2013 године је формиран **КООРДИНАЦИОНИ ТИМ** за припрему **ПРЕДЛОГА ИЗМЕНА И ДОПУНА ЗАКОНА И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА** у области оспособљавања кандидата за возаче моторних возила.

Тим је састављен од еминентних и доказаних стручњака из области безбедности саобраћаја запослених у Ауто школама широм Србије и то:

1. Петар Рашета, дипл. инг. саобр. – Руководилац тима -Секретар Заједнице ауто школа Србије
2. Проф. Др. Дејан Богичевић, дипл.инг.саобр. – Подружница Нишког округа
3. Лазар Станивуковић, дипл. инг. саобр. – Подружница Сремског округа
4. Воја Илић, дипл.инг.саобр. – Подружница Топличког округа
5. Србољуб Петровић, дипл.инг.саобр. – Подружница Рашког округа
6. Жидишић Васа, - Подружница Шумадијског округа
7. Видаковић Богдан, - Подружница Ужичког округа
8. Слободан Милошевић, - Подружница Јужно Банатског округа
9. Спасоје Манојловић, - Подружница Град Београд
10. Мудринић Милан, -Подружница Град Нови Сад

Задатак радне групе је да сачини Предлог концепта измена Закона и подзаконских аката везаних за оспособљавање кандидата, као и детаљнији предлог измена и допуна одредаба ових законских правних аката.

ПРЕДЛОГ

КОНЦЕПТ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА И ПРИПАДАЈУЋИХ ПРАВИЛНИКА везано за област оспособљавања кандидата за возаче моторних возила

УВОД

Област оспособљавања кандидата за возаче моторних возила је дефинисана одредбама

1. **ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА**

И правилницима који су проистекли из овог Закона и то:

1. **ПРАВИЛНИК** о условима које мора да испуњава привредно друштво, односно огранак привредног друштва или средња стручна школа који врше оспособљавање кандидата за возаче
2. **ПРАВИЛНИК** о теоријској и практичној обуци кандидата за возаче
3. **ПРАВИЛНИК** о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу и роковима чувања евиденција о возачком испиту и условима које мора да испуни возило на којем се обавља возачки испит
4. **ПРАВИЛНИК** о садржају, начину вођења и роковима чувања евиденција из области оспособљавања кандидата за возаче
5. **ПРАВИЛНИК** о условима које мора испуњавати насељено место у којем се обавља полагање практичног испита кандидата за возаче и вођењу евиденција о местима која испуњавају прописане услове
6. **ПРАВИЛНИК** о возачким дозволама
7. **ПРАВИЛНИК** о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима
8. **ПРАВИЛНИК** о саобраћајној сигнализацији

ОСНОВНЕ ПОСТАВКЕ

На седници Главног одбора су усвојене полазне смернице за сачињавање Предлога измена и допуна правних аката.

Предлози за измене и допуне могу бити:

1. СУШТИНСКЕ И КОНЦЕПЦИЈСКЕ
2. ПАРЦИЈАЛНЕ И ДЕЛИМИЧНЕ

Главни одбор је усвојио смернице за **суштинске и концепцијске** измене и допуне Закона о безбедности саобраћаја на путевима (У даљем тексту: ЗБС) :

1. Област оспособљавања кандидата изместити из надлежности Министарства унутрашњих послова у Министарство надлежно за послове саобраћаја или образовања.
2. Легитимног и репрезентативног представника оспособљавања кандидата за возаче именовати као одговорног субјекта међу остале именоване одговорне субјекте у члану 6 ЗБС
3. ЗБСа дефинисати најосновније одредбе које се не морају мењати услед економско политичких и научно техничких промена. Све остале одредбе дефинисати у што мањем броју Правилника. Предлажемо да се област васпитања и образовања возача дефинише само једним Правилником.
4. У ЗБС јасно раздвојити ОДГОВОРНОСТИ појединих субјеката који поступају по одредбама Закона како би избегли санкционисање субјеката који немају ни теоријску ни практичну могућност утицања на чињење против правних радњи.
5. ЗБС јасно дефинисати параметре и позитивне квалитетне особине крајњег циља васпитања и оспособљавања кандидата за возаче и возача, а начин реализације технолошког процеса који води том циљу препустити основним реализаторима овог процеса.
6. Администрирање свести на најмању могућу меру

Главни одбор је усвојио смернице за **парцијалне и конкретне** измене и допуне Закона о безбедности саобраћаја на путевима (У даљем тексту: ЗБС) :

1. Вратити назив "Ауто школа" као веома препознатљив и аутентичан за област васпитања и образовања кандидата за возаче.
2. Технолошки процес оспособљавања кандидата за возаче ослободити свих обавеза који не припадају том процесу (Аудиовизуелни надзор, Тахографски уређај, контролни светлосно сигнални уређаји и сл)
3. Технолошки процес оспособљавања кандидата ослободити обавеза у постављању непотребних стандарда који чак ни директивама ЕУ нису предвиђени (Обавезан полигон на испиту и обуци, поседовање у власништву веома скупоцених и слабије коришћених основних средстава-возила за све категорије, аутобуса, и сл)
4. Дати много више поверења, права и слободе, али и обавеза и одговорности ЛИЦЕНЦИРАНИМ СУБЈЕТИМА (које држава или овлашћена стручна или струковна организација лиценцира) у креирању и реализацији технолошког процеса оспособљавања кандидата за возаче
5. Испите поверити ЛИЦЕНЦИРАНИМ ИСПИТИВАЧИМА или самостално или кроз активности Агенције за безбедност саобраћаја или квалификованих струковних асоцијација као у другим областима. Проверу знања на испиту треба да врши само један ЛИЦЕНЦИРАНИ ИСПИТИВАЧ.

КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОГ
за измене и допуне
ЗБС И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА
(пречишћен текст)

(везано за област оспособљавања кандидата за возаче моторних возила)

ЗАКОН О БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

ЛЕГЕНДА:

Овај текст је пречишћен и по нама би могао да изгледа овако

Члан 1.

Одговорност за спровођење мера саобраћајног образовања и васпитања у циљу стицања знања, вештина и навика неопходних за безбедно учешће у саобраћају, унапређивања и учвршћивања позитивних ставова и понашања значајних за безбедно учешће у саобраћају имају:

1. породица за саобраћајно образовање и васпитање деце,
2. органи и организације надлежни за бригу о деци за доношење програма саобраћајног образовања и васпитања деце предшколског узраста и за праћење реализације овог програма,
3. органи и организације надлежни за послове образовања за доношење програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама и за праћење реализације овог програма,
4. органи надлежни за унутрашње послове за реализацију дела програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама, основним и средњим школама на захтев ових установа, а посебно за рад школских саобраћајних патрола и саобраћајних патрола грађана,
5. органи надлежни за послове саобраћаја за унапређење саобраћајног окружења у зонама школа и другим зонама са повећаним присуством рањивих учесника у саобраћају и за унапређење понашања учесника у саобраћају у овим зонама,
6. органи надлежни за послове здравља за едукацију грађана о здравственим аспектима безбедног понашања у саобраћају,
7. Агенција за безбедност саобраћаја за анализу, праћење и унапређење безбедности саобраћаја,
8. органи локалне самоуправе за подршку у планирању и спровођењу свих мера и активности саобраћајног образовања и васпитања на нивоу локалне самоуправе, као и за предузимање посебних мера заштите рањивих учесника у саобраћају и заштите у одређеним зонама,
9. предшколске установе, основне и средње школе за реализацију програма саобраћајног образовања и васпитања деце у оквиру својих надлежности,
10. стручне и научне институције које се баве безбедношћу саобраћаја за унапређење научних основа система саобраћајног образовања и васпитања,
11. средства јавног информисања за информисање грађана у погледу безбедног учествовања у саобраћају и обавештавању о последицама небезбедног понашања у саобраћају,

12. удружења и групе грађана које се баве безбедношћу саобраћаја, бригом о деци и омладини да у складу са својим делокругом рада учествују у саобраћајном образовању и васпитању.

Ауто школе које врше организацију и спровођење и стручна лица која врше оспособљавање кандидата за фозаче за суштинско саобраћајно васпитање и образовње учесника у саобраћају и оспособљавање кандидата за возаче

Члан 6а.

Надлежно министарство за послове образовања доноси Правилник о саобраћајном васпитању и образовању деце и омладине који садржи Наставне планове и програме саобраћајног васпитања и образовања за предшколске установе, основне и средње школе.

Надлежно министарство за послове саобраћаја доноси Програм теоријске и практичне обуке кандидата за возаче у склопу Правилника о оспособљавању кандидата за возаче моторних возила.

Надлежни орган за саобраћај, у локалним самоуправама, сачињава годишње Планове и програме за саобраћајно васпитање и образовање грађана.

Агенција за безбедност саобраћаја доноси Годишње Планове и Програме за унапређење знања возача моторних возила.

XII ОСПОСОБЉАВАЊЕ КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ

1. Опште одредбе

Члан 2.

Оспособљавање кандидата за возаче је делатност од општег интереса која има за циљ да кандидат за возача стекне теоријска и практична знања и вештине потребне за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Оспособљавање кандидата за возаче се састоји од: теоријске обуке, практичне обуке у управљању возилом и возачког испита.

Члан 3.

Оспособљавање кандидата за возаче, могу да обављају лица која испуњавају прописане услове и која за то добију дозволу-лиценцу.

Ауто школе су организационе јединице привредног друштва или образовне установе саобраћајне струке – друмски смер које испуњавају прописане услове за делатност оспособљавања кандидата за возаче појединих или свих категорија возила и које за то добију дозволу.

Услови за лица која обављају оспособљавање кандидата за возаче моторних возила и за Ауто школе се дефинишу у Правилнику о оспособљавању кандидата за возаче моторних возила.

Дозволу из става 1. овог члана издаје Агенција за безбедност саобраћаја и о томе води одговарајућу евиденцију.

Дозволу из става 2. овог члана издаје надлежно министарство за послове Саобраћаја (или образовања) и о томе води одговарајућу евиденцију.

Образовање лица за занимање возач моторног возила, као и ученика који се за возаче обучавају у оквиру редовног наставног плана и програма, врше средње стручне школе по прописима које доноси министар надлежан за образовање. Програм образовања ових лица мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом.

Програм оспособљавања припадника министарства надлежног за послове одбране за возаче моторних возила које се обавља у Војсци Србије мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом. Ближе прописе о васпитању и образовању припадника министарства надлежног за послове одбране за возаче моторних возила доноси министар надлежан за послове одбране.

Члан 4.

Оспособљавање кандидата за возаче може се започети најраније 12 месеци пре него што кандидат за возача испуни старосни услов из члана 180. и члана 182. став 1. Закона о безбедности саобраћаја на путевима.

Кандидат не може започети нити вршити обуку и полагати возачки испит у време трајања заштитне мере, односно мера безбедности забране управљања моторним возилом као ни за време док му је возачка дозвола одузета због несавесности.

2. Теоријска и практична обука

Члан 5.

Теоријска и практична обука у управљању возилом се остварује по прописаном програму обуке.

Теоријска и практична обука управљања возилом мора да има садржаје који ће омогућити да кандидат након завршетка оспособљавања стекне потребна знања и вештине за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

4. Права и обавезе кандидата за возаче

Члан 6.

Влада одређује најнижу цену појединачних елемената теоријске и практичне обуке и возачког испита на предлог Министарства унутрашњих послова, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину и услуге и репрезентативне асоцијације ауто школа Србије.

Ауто школа не може одредити нижу цену обуке од цене одређене на начин из става 1. овог члана.

Најнижа цена се дефинише у јединственом облику према кандидату за возача моторних возила. (малопродајна цена).

Члан 7.

Ауто школа и кандидат за возача обавезно, пре почетка обуке, склапају уговор о условима под којима ће се обавити обука, чије одредбе морају бити у складу са овим законом.

5. Предавач теоријске обуке

Члан 8.

Предавач теоријске обуке мора да испуњава прописане услове и да има дозволу (лиценцу) за предавача теоријске наставе.

6. Инструктор вожње

Члан 9.

Инструктор вожње образује се у систему средњег образовања.

Ближе прописе о програму, условима и начину образовања и полагања испита за инструктора вожње доноси министар надлежан за послове образовања.

Члан 10.

Практичну обуку може да обавља инструктор вожње који испуњава прописане услове и има дозволу (лиценцу) за инструктора вожње.

8. Возачки испит

Члан 11.

На возачком испиту се утврђује да ли је кандидат стекао теоријска и практична знања и вештине потребне за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Возачки испит се спроводи на српском језику, односно језицима националних мањина у складу са законом.

Возачки испит се састоји из две целине: теоријског испита и практичног испита.

Кандидат је положио возачки испит када положи теоријски испит и практични испит.

Члан 12.

Теоријски испит се полаже путем теста.

Практични испит се полаже из управљања возилом у саобраћају на јавном путу и том приликом се утврђује да ли кандидат за возача има знања, вештину и поступања **за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.**

Члан 13.

Испитна питања за теоријски испит су јавна и одређује их Министарство **надлежно за послове саобраћаја (или образовања или Агенција за безбедност саобраћаја) уз предходно мишљење репрезентативне асоцијације Ауто школа Србије.**

Комбинација испитних питања садржана у тесту је службена тајна.

Члан 13а.

Кандидати за возача АМ, А1, А2, А, Б1 и Б не полажу теоријски испит ако имају неку возачку дозволу категорија АМ, А1, А2, А, Б1 и Б.

Кандидати за возача Ц1, Ц, Д1, и Д полажу теоријски испит у виду додатка за ове категорије. Ако кандидат има положен додаток теоријског испита у једној категорији онда га не полаже у категорији за коју се обучава.

Члан 14.

Возачки испит организује и спроводи **Агенција за безбедност саобраћаја**
Возачки испит се полаже пред **лиценцираним испитивачем.**

Члан 15.

Трошкове полагања возачког испита сноси кандидат за возача.

9. Испитивач

Члан 16.

Испитивач мора да испуњава прописане услове и има дозволу (лиценцу) за испитивача.

10. Саобраћајни услови за одржавање практичног дела испита

Члан 17.

Насељено место у којем се обавља полагање практичног испита мора испуњавати прописане услове који омогућавају да испитна комисија може да утврди да ли кандидат има потребно знање и вештину за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу одговарајуће категорије возила.

Нови члан

Прецизније дефинисање по одредбама свих чланова из овог поглавља се врши у једном јединственом Правилнику о оспособљавању кандидата за возаче који доноси Министарство надлежно за послове саобраћаја.

ХИИ ОБУКА ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 18.

Обуку из прве помоћи и организовање и спровођење испита обавља Црвени крст Србије, односно здравствена установа која испуњава прописане услове и која за то добије одговарајућу дозволу (овлашћење).

Члан 19.

Обуку и испит из прве помоћи могу да обављају само лица која испуњавају прописане услове и која за то добију одговарајућу дозволу (лиценцу) за предавача-испитивача коју издаје министарство надлежно за послове здравља. Дозвола (лиценца) се издаје на период од пет година.

На основу члана 6а став 2 и (нови члан) Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10 и 101/11),

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси

ПРАВИЛНИК

о оспособљавању кандидата за возаче моторних возила

I УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се сви услови које морају да испуњавају:

1. Лица која обављају оспособљавање кандидата за возаче
2. Ауто школе које реализују делатност оспособљавања кандидата за возаче
3. Агенција за безбедност саобраћаја (Овлашћене институције) која обавља организацију и спровођење возачког испита
4. Насељена места у којима се врши оспособљавање кандидата за возаче и полагање возачког испита

Члан 2.

Овим правилником прописује се и:

1. Програм теоријске и практичне обуке кандидата за возача
2. Начин спровођења теоријске и практичне обуке
3. Начин спровођења теоријског и практичног испита
4. Садржај, начин вођења и рокови чувања евиденција које морају да воде
  - Ауто школе
  - Предавачи теоријске обуке
  - Инструктори вожње
  - Агенција за безбедност саобраћаја везано за полагање возачког испита
  - Испитивачи на возачком испиту

II УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОСПОСОБЉАВАЊА КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ

II.1. Услови које морају да испуњавају лица која врше оспособљавање кандидата

1. Услови које мора да испуњава предавач теоријске обуке

Члан 3.

Предавач теоријске обуке мора испуњавати следеће услове:

1. да има најмање вишу стручну спрему саобраћајне струке - смер друмски саобраћај,
2. да има најмање три године возачку дозволу за возила В категорије,
3. да има положен стручни испит за предавача.

Члан 4.

Предавач теоријске обуке мора имати важећу дозволу (лиценцу) за предавача теоријске обуке.

Дозволу (лиценцу) за предавача теоријске обуке издаје Агенција за безбедност саобраћаја.

Дозвола (лиценца) за предавача теоријске обуке има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) за предавача теоријске обуке ће се обновити предавачу теоријске обуке ако је:

- 1) присуствовао обавезним семинарима унапређења знања,
- 2) положио испит провере знања.

Програм за полагање стручног испита за предавача теоријске обуке, програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања стручног испита и полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изглед и садржај обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

2. Услови које мора да испуњава инструктор вожње

Члан 5.

Инструктор вожње мора испуњавати следеће услове:

- 1) да има положен испит за возача инструктора или стечену (јавну школску исправу) школску диплому за инструктора вожње одговарајуће категорије,
- 2) да је здравствено способан,
- 3) да у последње **две** године није правоснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности.

Члан 6.

Инструктор вожње образује се у систему средњег образовања.

Испит за инструктора вожње може положити возач који је навршио 21 годину живота и има најмање три године возачку дозволу за возаче возила оне категорије за коју полаже испит за инструктора вожње.

Ближе прописе о програму, условима и начину образовања и полагања испита за инструктора вожње доноси министар надлежан за послове образовања.

Члан 7.

Инструктор вожње мора имати важећу дозволу (лиценцу) за инструктора вожње.

Дозволу (лиценцу) за инструктора вожње издаје Агенција за безбедност саобраћаја.

Дозвола (лиценца) за инструктора вожње има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) за инструктора вожње ће се обновити инструктору вожње ако је:

- 1) присуствовао обавезним семинарима унапређења знања,
- 2) положио испит провере знања и
- 3) здравствено способан

Програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања провере знања, рокове за одржавање семинара и изглед и садржај обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

3. Услови које мора да испуњава испитивач

Члан 8.

Испитивач мора испуњавати следеће услове:

1. да има дозволу (лиценцу) за инструктора вожње одговарајуће категорије,
2. да је навршио најмање 23 године живота,

3. да има најмање вишу стручну спрему саобраћајне струке - друмски саобраћај, односно високу стручну спрему друге струке и најмање пет година радног искуства у области безбедности саобраћаја,
4. да има положен стручни испит за испитивача,
5. да у последње **две** године није правоснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности,

Члан 9.

Испитивач мора имати важећу дозволу (лиценцу) за испитивача.

Дозволу (лиценцу) за испитивача издаје Агенција за безбедност саобраћаја.

Дозвола (лиценца) за испитивача има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) за испитивача ће се обновити испитивачу ако је:

- 1) присуствовао обавезним семинарима унапређења знања,
- 2) положио испит провере знања и
- 3) здравствено способан

Програм за полагање стручног испита за испитивача, програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања стручног испита и полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изглед и садржај обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

II.2. Услови које мора да испуњава Ауто школа

Члан 10.

Ауто школа која обавља делатност оспособљавања кандидата мора да испуњава услове у погледу:

- 1) простора за теоријску обуку, полагање теоријског испита и административне послове, као и средстава, учила и опреме за оспособљавање кандидата;
- 2) возила за практичну обуку и полагање практичног испита;
- 3) уређеног полигона за практичну обуку (у даљем тексту: полигон);
- 4) кадрова потребних за обављање послова теоријске и практичне обуке

1. Простор за обављање делатности оспособљавања кандидата

Члан 11.

Ауто школа мора имати простор за оспособљавање кандидата који обухвата:

- 1) учионицу за теоријску обуку, односно полагање теоријског испита, (у даљем тексту: учионица), са прописаним средствима, училима и опремом за оспособљавање;
- 2) просторију за административне послове;
- 3) најмање један тоалет.

Простор из става 1. овог члана мора бити евидентиран као пословни простор у делу грађевинског објекта за који је издата употребна дозвола. Овај простор не може бити део угоститељског простора ни простора у којем се организују игре на срећу, односно не може бити непосредно повезан са наведеним просторима.

Члан 12.

Површина учионице мора износити најмање 25 m² и бити облика који омогућава фронтално, групно и индивидуално извођење теоријске обуке, односно индивидуално полагање теоријског испита.

Радна површина по кандидату мора бити најмање 1,5 m².

Радна површина за предавача мора бити најмање 8 m² .
Висина учионице изнад радних површина мора бити најмање 2,4 m.

Члан 13.

Просторија за административне послове мора бити технички обезбеђена у погледу заштите од провале и мора бити у истом грађевинском објекту у којем се налази учионица.

Просторија за административне послове мора имати радну површину од најмање 8 m².

Висина просторије за административне послове изнад радне површине мора бити најмање 2,4 m.

У просторији за административне послове мора постојати одговарајући простор за одлагање и чување прописаних евиденција и печата.

На улазу у просторију за административне послове се истиче назив правног лица са уписаним податком о радном времену.

Члан 14.

Санитарни чвор-тоалет мора бити у истом грађевинском објекту у којем се налази учионица и припадати истом пословном простору.

Санитарни чвор мора бити изграђен и опремљен у складу са прописима који регулишу ову област.

Члан 15.

У учионици мора постојати школска табла, или друго средство за приказивање текста и цртежа, површине најмање 1,5 m².

У учионици мора бити најмање 10 радних столова за кандидате и један радни сто за предавача теоријске обуке са одговарајућим бројем столица са наслоном за кандидате, предавача и испитивача чији распоред кандидатима, односно предавачима и испитивачима омогућава несметан приступ.

Учионица мора бити осветљена природном, односно вештачком светлошћу, чији интензитет и положај извора светлости омогућава да сви кандидати, без обзира на положај њиховог места у учионици, могу пратити извођење теоријске обуке, односно полагати теоријски испит.

Члан 16.

У учионици се мора обезбедити најмање 10 рачунара на којима се полаже теоријски испит и рачунар са којег се води теоријски испит, а у просторији за административне послове се мора налазити централни рачунар оспособљавања кандидата (у даљем тексту: централни рачунар), као и услови за њихово коришћење.

Рачунари за полагање теоријског испита морају бити мрежном комуникацијом повезани са рачунаром са којег се води теоријски испит, а рачунар са којег се води теоријски испит мора бити мрежном комуникацијом повезан са централним рачунаром.

Изузетно, уколико је положај централног рачунара такав да омогућава визуелни преглед целе учионице и непосредне комуникације комисије са кандидатима, односно постоји могућност његовог прикључења у учионици где се полаже теоријски испит, рачунари за полагање теоријског испита могу бити директно повезани мрежном комуникацијом са централним рачунаром. У том случају теоријски испит се води са централног рачунара.

Централни рачунар, рачунар са којег се води теоријски испит и рачунари на којима се полаже теоријски испит морају имати такву конфигурацију и међусобну мрежну комуникацију који омогућавају ефикасно међусобно повезивање и ефикасно повезивање са надлежним органом државне управе – ради достављања прописаних података.

Образложење: овај члан постаје вишак ако се усвоји предлог да Агенција спроводи возачки испит у својим или закупљеним рачунарским учионицама.

Члан 17.

За оспособљавање кандидата ауто школа мора да има и користи, у електронском или писаном облику, најмање:

- 1) Закон о безбедности саобраћаја на путевима и подзаконска акта донета на основу овог закона који су од значаја за успешно вршење оспособљавања кандидата, односно друге прописе који су од значаја за безбедно управљање возилом у саобраћају;
- 2) наставна средства која служе за приказ: понашања и поступања учесника у саобраћају, технике вожње, процеса кочења, уређаја на возилу који су од посебног значаја за безбедност саобраћаја, саобраћајне сигнализације, елемената пута и сл.;
- 3) програм теоријске и практичне обуке;
- 4) испитна питања за теоријски испит

2. Возила за практичну обуку кандидата

Члан 18.

Практична обука кандидата врши се на:

- 1) мопеду – за возача моторних возила категорије АМ;
- 2) мотоциклу без бочне приколице, који припада возилима категорије А1, са мотором радне запремине од најмање 120 cm³, највеће конструктивне брзине од најмање 90 km/h – за возача моторних возила категорије А1;
- 3) мотоциклу без бочне приколице, који припада возилима категорије А2, са мотором радне запремине од најмање 400 cm³ и ефективне, односно трајно номиналне снаге, од најмање 25 kW – за возача моторних возила категорије А2;
- 4) мотоциклу без бочне приколице, који припада возилима категорије А, са мотором радне запремине од најмање 600 cm³ и ефективне, односно трајно номиналне снаге, од најмање 40 kW – за возача моторних возила категорије А;
- 5) тешком четвороциклу, највеће конструктивне брзине од најмање 60 km/h – за возача моторних возила категорије В1;
- 6) моторном возилу категорије В, са четири точка, са противблокирајућим системом (ABS) радног кочења, са најмање четири седишта, највеће конструктивне брзине од најмање 100 km/h, са два спољна возачка огледала (са обе стране возила), и које има уређај за давање звучних и оптичких сигнала који се активира при употреби дуплих ножних команди – за возача моторних возила категорије В;
- 7) скупу возила који сачињавају моторно возило категорије В, које испуњава услов из тачке б) овог става и прикључно возило највеће дозвољене масе од најмање 1000 kg, које има затворен товарни сандук (стална надградња или привремена – „церада“) чија је ширина најмање иста као ширина моторног возила, при чему је висина прикључног возила (са товарним сандуком са надградњом) најмање иста као висина моторног возила, а највећа конструктивна брзина скупа је најмање 100 km/h – за возача возила категорије ВЕ;
- 8) моторном возилу категорије С1, са противблокирајућим системом (ABS) радног кочења, чија је највећа дозвољена маса најмање 4000 kg, чија је дужина најмање 5,0 m, највећа конструктивна брзина је најмање 80 km/h и које има затворени товарни сандук (стална надградња или привремена – „церада“) чија је ширина најмање иста као ширина кабине, при чему је

- највиша тачка товарног сандука најмање на истој висини као највиша тачка кабине – за возача моторних возила категорије C1;
- 9) скупу возила који сачињавају моторно возило категорије C1, са противблокирајућим системом (ABS) радног кочења и прикључно возило чија је највећа дозвољена маса најмање 1250 kg, које има затворени товарни сандук (стална надградња или привремена – „церада“) чија је ширина најмање иста као ширина кабине возила и при чему је највиша тачка товарног сандука најмање на истој висини као највиша тачка кабине моторног возила, а скуп возила има дужину од најмање 8,0 m и највећу конструктивну брзину од најмање 80 km/h – за возача возила категорије C1E;
  - 10) моторном возилу категорије C, са противблокирајућим системом (ABS) радног кочења, чија је највећа дозвољена маса најмање 12000 kg, дужина најмање 8,0 m, ширина најмање 2,40 m, највећа конструктивна брзина најмање 80 km/h и које има затворени товарни сандук (стална надградња или привремена – „церада“) чија је ширина најмање иста као ширина кабине, при чему је највиша тачка товарног сандука најмање на истој висини као највиша тачка кабине – за возача моторних возила категорије C;
  - 11) скупу возила који сачињавају моторно возило категорије C чија највећа дозвољена маса прелази 7500 kg, са противблокирајућим системом (ABS) радног кочења и прикључно возило чија је дужина најмање 7,5 m, које има затворени товарни сандук (стална надградња или привремена – „церада“) чија је ширина најмање иста као ширина кабине возила и при чему је највиша тачка товарног сандука најмање на истој висини као највиша тачка кабине моторног возила, а скуп возила има највећу дозвољену масу од најмање 20000 kg, дужину од најмање 14,0 m, ширину од најмање 2,40 m и највећу конструктивну брзину од најмање 80 km/h – за возача возила категорије CE;
  - 12) моторном возилу категорије D1, са противблокирајућим системом (ABS) радног кочења, чија је највећа дозвољена маса најмање 4000 kg, дужина најмање 5,0 m и највећа конструктивна брзина најмање 80 km/h – за возила категорије D1;
  - 13) скупу возила које сачињавају моторно возило категорије D1, које испуњава услов из тачке 12) овог става и прикључно возило чија је највећа дозвољена маса најмање 1250 kg, које има затворени товарни сандук (стална надградња или привремена – „церада“) ширине и висине (највеће унутрашње димензије товарног простора) најмање 2,0 m, а највећа конструктивна брзина скупа је најмање 80 km/h – за возача возила категорије D1E;
  - 14) моторном возилу категорије D, са противблокирајућим системом (ABS) радног кочења, чија је дужина најмање 10,0 m, ширина најмање 2,40 m и чија је највећа конструктивна брзина најмање 80 km/h – за возача моторних возила категорије D;
  - 15) скупу возила које сачињавају моторно возило категорије D, које испуњава услов из тачке 14) овог става, и прикључно возило чија је највећа дозвољена маса најмање 1250 kg, ширина најмање 2,40 m, које има затворени товарни сандук (стална надградња или привремена – „церада“) ширине и висине (највеће унутрашње димензије товарног простора) најмање 2,0 m, а највећа конструктивна брзина скупа је најмање 80 km/h – за возача возила категорије DE;
  - 16) скупу возила који сачињавају трактор и прикључно возило за трактор носивости најмање 3000 kg – за возача моторних возила категорије F;
  - 17) мотокултиватору – за возаче моторних возила категорије M.

Возило за практичну обуку кандидата (у даљем тексту: возило) не може бити појединачно произведено, односно преправљено осим у случају уградње дуплих команди, уградње погона на алтернативна погонска горива, уградње тахографа и преправки у складу са потребама особа са инвалидитетом.

Возило са уграђеним дуплим ножним командама мора имати уређај за давање звучних и оптичких сигнала који се активира при употреби тих команди.

Члан 19.

Возило мора бити означено посебним таблицама за означавање (у даљем тексту: „L” таблице) и натписима.

„L” таблице су облика квадрата, плаве боје и на њима је исписана ознака „L” беле боје и цела површина таблице мора бити од рефлектујућег материјала.

Члан 26.

На возилу категорије АМ, А1, А2 и А поставља се само једна „L” таблица на задњој страни возила, непосредно поред, испод или изнад регистарске таблице, тако да буде уочљива за остале учеснике у саобраћају.

На возилу категорије В1, С1, С, D1, D и М постављају се по две „L” таблице, једна на левом делу предње, а друга на левом делу задње, стране возила, тако да буду уочљиве за остале учеснике у саобраћају.

На возилима категорија С1Е, СЕ, D1Е, DE и F поставља се једна „L” таблица на левом делу предње стране вучног возила, а друга на левом делу задње стране прикључног возила, тако да буду уочљиве за остале учеснике у саобраћају.

„L” таблица на возилима може бити постављена и помоћу магнетне подлоге.

Члан 20.

На возилу категорије В на крову мора постојати табла, светлећа или са површинама од рефлектујућег материјала, која садржи натпис „ОБУКА ВОЗАЧА” исписан ћириличним писмом словима црне боје на жутој подлози и две ознаке „L” беле боје, уписане у квадрат плаве боје, које су изведене са леве и десне стране наведеног натписа. Наведени натпис и ознаке морају постојати на предњој и задњој страни табле.

Табла из става 1. овог члана мора бити постављена управно на подужну равну симетрије возила, при чему натпис и ознаке морају бити уочљиве за учеснике у саобраћају који долазе у сусрет возилу, односно који се крећу иза овог возила.

Табла може бити постављена и помоћу магнетне подлоге.

Приликом обуке кандидата за возача возила категорије ВЕ, једна „L” таблица се поставља на левом делу задње стране прикључног возила, тако да буде уочљива за остале учеснике у саобраћају, а вучно возило је означено на начин одређен одредбама ст. 1. и 2. овог члана.

Уколико је табла из става 1. овог члана светлећа иста мора светлети када се оспособљавање изводи у ноћним условима.

Члан 21.

На возилу категорије В на бочним странама мора бити натпис који садржи назив правног лица, изведен на начин да буде уочљив за остале учеснике у саобраћају.

Висина слова на натпису мора бити најмање 10 cm.

Поред натписа, на бочним странама, може се налазити и логотип правног лица.

3. Полигон

Члан 22.

Ауто школа која обавља делатност оспособљавања кандидата МОЖЕ имати полигон који омогућава извођење прописаних полигонских радњи, у власништву правног лица или узет у закуп.

Полигон се користи ради увежбавања почетних операција у практичној обуци за које не постоји могућност да се увежбавају на јавном путу без угрожавања безбедности саобраћаја.

За полигон и прикључак прилазног пута полигона на јавни пут мора постојати употребна дозвола издата у складу са прописима који регулишу планирање и изградњу.

3. Кадрови потребни за обављање послова теоријске и практичне обуке

Члан 23.

Ауто школа која обавља делатност оспособљавања кандидата за возаче, дужно је да има у радном односу, на одређено или неодређено време, најмање три инструктора вожње и најмање једног предавача теоријске обуке.

Једно лице, уколико испуњава прописане услове и има одговарајуће дозволе (лиценце), може у истом правном лицу обављати послове инструктора вожње за више категорија и предавача теоријске обуке.

III.3. Услови које мора да испуни Агенција за безбедност саобраћаја

Члан 24.

Агенција за безбедност саобраћаја која организује и спроводи возачки испит, дужна је обезбеди у власништву или у закуп опремљену рачунарску учионицу за полагање возачког испита

Члан 25.

Агенција за безбедност саобраћаја дужна је да у сталном радном односу има довољан број запослених испитивача за теоријски и практични део возачког испита.

Члан 26.

Агенција за безбедност саобраћаја ће својим интерним актом регулисати организацију и спровођење послова везаних за полагање возачког испита.

III.4. Услови које мора да испуни насељено место за полагање практичног дела возачког испита

Члан 27.

Насељено место у којем се одржава практични испит кандидата за возаче (у даљем тексту: насељено место) мора имати:

- 1) улице са савременим коловозним застором, које су обележене прописаном саобраћајном сигнализацијом
- 2) најмање једну улицу у којој се саобраћај возила одвија у једном смеру
- 3) најмање једну улицу у којој је уређено и регулисано паркирање
- 4) најмање једну улицу са коловозним тракама за саобраћај из супротних смерова и која има:
  - најмање две саобраћајне траке по смеру или
  - једну саобраћајну траку по смеру, при чему на прилазу раскрсници постоје најмање две саобраћајне траке од којих је бар једна намењена за скретање;
- 5) најмање две раскрснице на којима је саобраћај регулисан семафором
- 6) најмање једну улицу која се налази у зони школе и која је као таква обележена одговарајућом саобраћајном сигнализацијом у складу са саобраћајним пројектом.

Утврђени режим саобраћаја и геометријске карактеристике улица у насељеном месту, у којима се спроводи практични испит, морају омогућавати саобраћај, несметано и безбедно кретање возила категорија за које се полаже практични испит, односно несметано и безбедно извођење прописаних радњи и поступања при полагању практичног испита.

Изузетно од става 2. овог члана, улице у насељеном месту не морају испуњавати прописане услове у погледу извођење радњи и поступања при преласку преко железничке пруге, ако у том насељеном месту не постоји прелаз пута преко железничке пруге.

Улице из става 2. овог члана у погледу њиховог међусобног положаја и броја морају омогућавати да се, у складу са прописом којим се уређује полагање практичног испита, може сачинити и извести најмање 15 различитих испитних задатака за практични испит кандидата за возаче.

Члан 28

Најмање на једној раскрсници на којој је саобраћај регулисан семафором и на којој се обавља практични испит кандидата за возаче:

- 1) најмање један семафор мора да има додатни саобраћајни знак у облику зелене стрелице (условни знак);
- 2) најмање један семафор мора емитовати дирекционе светлосне саобраћајне знакове.

Члан 29.

Насељено место у коме се одржава практични испит за возаче моторних возила категорије АМ, F и М мора испуњавати услове:

- 1) улице са савременим коловозним застором, које су обележене прописаном саобраћајном сигнализацијом

III. Спровођење оспособљавања кандидата за возаче

III.1 Програм теоријске и практичне обуке кандидата

1. Програм теоријске обуке

Члан 30.

Програм теоријске обуке кандидата за возаче моторних возила подељен је по темама предавања, које су означене кодовима и за које је прописан минимални фонд часова.

Називи тема предавања, њихови кодови и садржај су:

- 1) безбедност саобраћаја – Т1;
  - (1) појам, значај и основне одредбе Закона о безбедности саобраћаја на путевима;
  - (2) основна начела безбедности саобраћаја на путевима;
  - (3) саобраћајне незгоде, њихови узроци и последице;
- 2) возач – Т2;
  - (1) појам, значај и утицај возача на безбедност саобраћаја;
  - (2) особине и поступци возача који утичу на безбедност саобраћаја;
  - (3) социолошки чиниоци који утичу на понашање возача;
  - (4) значај процене саобраћајне ситуације и начин доношења одлука возача;
  - (5) оријентација возача у времену и простору;
  - (6) основни психички процеси (осећаји, опажање, представе, пажња, емоције, мишљење, рефлекси и др.) и психолошки чиниоци који утичу на процене, доношење и спровођење одлука возача у току вожње;
  - (7) време реакције, пажња и умор возача (појам, значај, утицај индивидуалних и спољних фактора, утицај спољне средине, мотивација, искуство, будност, фактори који доприносе умору, ефекти умора, мере за отклањање умора и др.);

- (8) промене код возача које настају услед коришћења алкохола и/или других психоактивних супстанци чија је употреба забрањена пре и за време вожње (утицај на способности и понашање возача, типичне грешке возача под утицајем алкохола и др.);
- (9) психофизички услови за управљање возилом који морају испуњавати возачи и начин утврђивања испуњености тих услова у саобраћају на путу;
- (10) време управљања возилом у саобраћају на путу и одмори возача (време управљања, прекид управљања ради одмора, непрекидни одмор, начин употребе тахографа и др.);

3) пут – Т3;

- (1) појам, значај пута и врсте путева;
- (2) карактеристике пута које су од значаја за безбедност саобраћаја (попречни профил пута, коловозни застор, пријањање, број и ширина саобраћајних трака, одводњавање, оштећења коловоза, прегледност пута, хоризонталне и вертикалне кривине, тунели, мостови, надвожњаци, подвожњаци и други путни објекти);
- (3) утицај временских прилика (снега, снежне вејавице, кише, магле, поледице, града, температуре, ваздушног притиска, влажности ваздуха и др.) на стање пута и безбедно одвијање саобраћаја (видљивост, дужина зауставног пута, режим вожње и др.);
- (4) пут у ноћним условима вожње (утицај на способност возача, уочљивост других возила, пешака и препрека на путу, утицај на брзину кретања и процену брзине других возила и др.) и опрема пута;
- (5) техничко регулисање саобраћаја (опште одредбе, пешачка зона, зона успореног саобраћаја, зона „30”, зона школе, заштита животне средине, техничка средства за успоравање саобраћаја и др.);

4) возило – Т4;

- (1) појам и значај возила, дефиниције врста возила и идентификациона ознака возила;
- (2) особине возила које утичу на безбедно одвијање саобраћаја на путевима (конструкција, врста материјала, начин израде и услови експлоатације, техничко одржавање, одобрење типа возила и др.);
- (3) основни склопови и уређаји возила и њихов утицај на безбедност саобраћаја на путу, значај и утицај техничке исправности возила на безбедно одвијање саобраћаја (уређај за управљање, уређај за заустављање, уређаји за осветљавање и давање светлосних знакова, уређаји који омогућавају нормалну видљивост, уређаји за спајање вучног и прикључног возила, пнеуматици, тахограф и остали уређаји);
- (4) најчешће и најопасније неисправности возила и могућности њиховог отклањања од стране возача расположивом опремом и средствима, постављање на тачкове ланаца за снег;
- (5) значај и утицај оптерећења и начина оптерећења возила на безбедност саобраћаја;
- (6) елементи активне безбедности возила (појам и значај, стабилност и управљивост возила, уређај за управљање, уређај за кочење, пнеуматици, уређаји који обезбеђују видљивост, огибљење возила, трансмисија, електрична инсталација и др.);
- (7) елементи пасивне безбедности возила (појам и значај, каросерија возила, конструкција возила, употребљени материјали, заштита деце у возилу, заштита лица која се превозе мотоциклом, унутрашњост возила, спољни делови возила, склопови и уређаји возила чији је

- основни циљ обезбеђивање пасивне безбедности, сигурносни појасеви, ваздушни јастуци, наслони за главу и др.);
- (8) елементи каталитичке безбедности возила (појам и значај, бука, вибрације, издувни гасови, грејање, вентилација, климатизација и др.);
  - (9) услови за учешће возила у саобраћају на путу (регистрација возила, саобраћајна дозвола, регистарске таблице, регистрациона налепница, привремена регистрација, таблице за привремено означавање и др.);
  - (10) техничка исправност возила, технички прегледи возила, редовни, ванредни и контролни технички прегледи;
  - (11) основе економичне вожње и утицај саобраћаја на стање животне средине и њено угрожавање (појам и значај, утицај технике вожње, значај техничке исправности возила и мотора у заштити животне средине од загађења буком и издувним гасовима);
  - (12) забрана одлагања и испуштања материја и отпада којим се угрожава животна средина;
- 5) правила саобраћаја – Т5;
- (1) појам и значај правила саобраћаја;
  - (2) опште одредбе о понашању учесника у саобраћају (хијерархија поступања учесника у саобраћају, начин кретања возила и обавеза држања одстојања и растојања, остављање предмета на путу, општа обавеза према пешацима, слепим особама, однос према возилима која врше превоз путника и деце, коришћење телефона и других уређаја за комуникацију, забрана коришћење уређаја за откривање и ометање рада уређаја за мерење брзине, коришћење сигурносних појасева, светлоодбојних прслука и др.);
  - (3) употреба показивача правца, укључивање возила у саобраћај и искључивање из саобраћаја, кретање возила по путу (кретање по коловозу пута у зависности од броја саобраћајних трака и њихове намене, кретање по саобраћајним тракама за укључивање и искључивање, кретање по саобраћајним тракама за спора возила и саобраћајним тракама за возила јавног превоза путника, кретање трамвајском баштицом, успоравање возила и др.);
  - (4) скретање (скретање улево или удесно), полукружно окретање, кретање возилом уназад, мимоилажење (општа правила која се тичу мимоилажења између возила, односно возила и пешака), претицање и обилажење (општа правила, начин, забране);
  - (5) брзина (појам брзине, тренутна брзина, средња брзина, прилагођавање брзине условима саобраћаја, стању пута, атмосферским приликама, видљивости, прегледности, густини саобраћаја, ограничење брзине у насељу, односно ван насеља, ограничење брзине према врсти и намени возила, врсти пута, ограничења брзине изражена саобраћајним знаковима);
  - (6) првенство пролаза (првенство пролаза на раскрсници, при укључивању на пут, при сусрету са трамвајем и возом);
  - (7) саобраћај на раскрсници (општа правила, начин кретања кроз раскрсницу);
  - (8) насилничка вожња (појам, понашање возача који представљају насилничку вожњу и опасности која она доноси);
  - (9) звучни или светлосни знаци упозорења (давање знакова и забране давања знакова);
  - (10) заустављање и паркирање (општа правила о заустављању и паркирању, забране заустављања и паркирања, начин обезбеђења возила);

- (11) вучење возила (опште одредбе, начин вучења возила, број прикључних возила у зависности од врсте возила, забране);
  - (12) употреба светала у саобраћају (употреба кратких, односно дневних, дугих, позиционих, светала за маглу, означавање и осветљавање осталих учесника као што су пешаци, бициклисти и др.);
  - (13) саобраћај трамваја и других возила на шинама, саобраћај трактора, радних машина, и мотокултиватора (опште одредбе, прикључци за извођење радова, вуча прикључних возила), саобраћај запрежних возила и учешће животиња у саобраћају;
  - (14) саобраћај бицикала, mopеда, трицикала, четвороцикала и мотоцикала (начин управљања, вожња бицикличком стазом, односно траком, ограничења);
  - (15) кретање пешака (начин кретања по коловозу, тротоару, прелазак преко коловоза, пешачког прелаза, регулисање кретања пешака), обавезе возача према пешацима (услови за безбедно кретање пешака преко коловоза и по коловозу);
  - (16) саобраћај на прелазу пута преко железничке пруге (првенство пролаза, начин преласка);
  - (17) саобраћај на аутопуту и мотопуту (општа правила, забране, начин кретања);
  - (18) возила под пратњом и возила са правом првенства пролаза (појам, значај, обавезе возача и пешака при сусрету са тим возилима, давање знакова);
  - (19) употреба жутог ротационог или трепћућег светла (појам, значај, обавезе возача и пешака при сусрету са тим возилима, давање знакова);
  - (20) мере предострожности приликом напуштања возила;
- 6) остали учесници у саобраћају – Т6;
- (1) појам и карактеристике учесника у саобраћају које утичу на безбедно одвијање саобраћаја;
  - (2) карактеристике понашања у саобраћају деце, старих лица, особа са посебним потребама, пешака, бициклиста, мотоциклиста и других лица;
  - (3) појам, карактеристике и утицај шинских возила на безбедно одвијање саобраћаја;
  - (4) утицај животиња на безбедно одвијање саобраћаја на путу;
- 7) саобраћајна сигнализација – Т7;
- (1) појам, значај, начин обележавања и постављање;
  - (2) саобраћајни знакови, појмови (знакови опасности, изричитих наредби, обавештења, допунске табле);
  - (3) значење саобраћајних знакова, место постављања и престанак важности;
  - (4) ознаке на коловозу и тротоару, појмови и значење;
  - (5) светлосни саобраћајни знакови, појмови и значење, семафори и њихова намена (регулисање кретања возила: по путу, преко раскрснице, на прелазу преко железничке пруге, регулисање кретања на бицикличким тракама, односно стазама и регулисање кретања пешака);
  - (6) светлосне ознаке (подела и начин обележавања);
  - (7) начин обележавања прелаза пута преко железничке пруге;
  - (8) начин обележавања препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу;
  - (9) знаци и наредбе које дају овлашћена лица (њихово значење и начин давања);

- 8) превоз терета и лица возилима – T8;
  - (1) опште одредбе, појам, значај и забране;
  - (2) оптерећење возила (осовинско оптерећење, укупна маса, носивост, највећа дозвољена маса, највећа дозвољена укупна маса, смештај и обезбеђење терета);
  - (3) ванредни превоз (појам, услови под којим се обавља, дозвола);
  - (4) превоз лица возилима (појам и значај, оптерећење возила, начин превоза, ограничења);
- 9) возачке дозволе – T9;
  - (1) појам и значај;
  - (2) прописи везани за право на управљање возилом у саобраћају на путу, услови за управљање возилом, старосни услови за добијање возачке дозволе, поступак издавања возачке дозволе, здравствени прегледи, возачке дозволе за категорије моторних возила, одузимање возачке дозволе, извршење мере забране управљања, професионални возачи, возачи трамваја, возачи туристичког воза;
  - (3) пробна возачка дозвола (појам, значај и услови за управљање возилом);
  - (4) оспособљавање кандидата за возаче (теоријска обука, практична обука и возачки испит);
- 10) дужности учесника у саобраћају у случају саобраћајне незгоде – T10;
  - (1) поступак у случају саобраћајне незгоде (појам, дужности и обавезе возача и лица које се затекне на месту незгоде);
  - (2) дужност и обавезе полиције, здравствене установе, управљача пута, осигуравајућих друштава;
  - (3) европски извештај о саобраћајној незгоди;
- 11) посебне мере и овлашћења – T11;
  - (1) искључење возача из саобраћаја, задржавање возача, упућивање возача на контролни лекарски преглед, утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци код учесника у саобраћају, заустављање, односно упућивање ради заустављања возила на безбедном месту или укључивања на пут за ту врсту или категорију возила, снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава као и документовање прекршаја и других поступања у саобраћају супротних прописима, привремено одузимање предмета прекршаја, одузимање обрасца стране возачке дозволе када возач има више од једне возачке дозволе, искључење возила из саобраћаја, упућивање на контролни технички преглед возила, уклањање, односно премештање возила, као и постављање уређаја којима се спречава одвожење возила, мерење осовинског оптерећења возила и укупне масе возила;
- 12) теоријско објашњење радњи возилом у саобраћају на путу и поступање возача у саобраћају на путу – T12;
  - (1) извођење радњи возилом у саобраћају на путу: полазак са места, укључивање возила у саобраћај на путу, вожња унапред, вожња уназад, промена правца кретања и заустављање возила, одржавање брзине кретања возила у зависности од саобраћајне ситуације и услова пута и временских услова, скретање, полукружно окретање, обилажење, мимоилажење, претицање, промена саобраћајне траке, заустављање и нагло кочење, коришћење саобраћајне траке за успорење и убрзавање, пропуштање других учесника у саобраћају, уступање права првенства пролаза;
  - (2) поступање возача: при наиласку и проласку кроз раскрсницу на којој је саобраћај регулисан правилном десне стране, саобраћајним знаком,

светлосним саобраћајним знаком, знацима и наредбама које даје овлашћено лице, односно наиласку на раскрсницу са кружним током саобраћаја, приликом избора брзине кретања возила у зависности од саобраћајне ситуације, услова пута и временских услова, при наиласку на пешачки прелаз, у односу на пешаке, бициклисте и друге учеснике у саобраћају, приликом преласка преко железничке и трамвајске пруге и вожње кроз тунел, приликом смањене видљивости и у условима падавина и приликом кретања путем на којем се изводе радови;

13) последице непоштовања прописа из области безбедности саобраћаја – T13;

(1) могуће штетне последице непоштовања прописа;

(2) казнене мере за учиниоце повреда одредаба прописа из области безбедности саобраћаја (казнени поени, казна затвора, новчана казна, мере безбедности и заштитне мере).

Вежбе обухватају разматрање конкретних саобраћајних ситуација, решавање испитних питања и ближа објашњавања питања из програма теоријске обуке и означавају се кодом – T14.

2. Програм практичне обуке

Члан 31.

Програм практичне обуке кандидата за возача свих категорија обухвата, сходно категорији возила за коју се оспособљава, најмање:

1) проверу и припрему возила за безбедно учествовање у саобраћају на путу, замена точка, постављање ланаца за снег, снабдевање возила погонским горивом; **T-1**

2) употребу команди и уређаја возила у мировању и у покрету (руковање возилом); **T-2**

3) извођења прописаних полигонских радњи возилом; **T-3**

- Вожња по правцу и заустављање
- Нагло кочење и заустављање
- Вожња напред са променом степена преноса и уназад
- Паркирање возила подужно, вожњом уназад
- Паркирање возила управно, вожњом уназад
- Заустављање и полазак возилом на путу са успоном

4) извођење радњи возилом у саобраћају на путу:

T-4

- полазак са места,
- укључивање возила у саобраћај на путу,
- вожња унапред,
- вожња уназад,
- промена правца кретања и заустављање возила,

T-5

- одржавање брзине кретања возила у зависности од саобраћајне ситуације и услова пута и временских услова,
- скретање,
- полукружно окретање,

T-6

- обилажење,
- мимоилажење,
- претицање,
- промена саобраћајне траке,

полукружно окретање,

заустављање и нагло кочење,

T-7

- коришћење саобраћајне траке за успорење и убрзавање,
- пропуштање других учесника у саобраћају,
- уступање права првенства пролаза;

5) поступање возача:

T-8

- (1) при наиласку и проласку кроз раскрсницу на којој је саобраћај регулисан правилом десне стране, саобраћајним знаком, светлосним саобраћајним знаком, знацима и наредбама које даје овлашћено лице, односно наиласку на раскрсницу са кружним током саобраћаја (уколико постоје могућности);

T-9

- (2) приликом избора брзине кретања возила у зависности од саобраћајне ситуације, услова пута и временских услова;
- (3) при наиласку на пешачки прелаз, у односу на пешаке, бициклисте и друге учеснике у саобраћају;
- (4) приликом преласка преко железничке и трамвајске пруге и вожње кроз тунел;
- (5) приликом смањене видљивости и у условима падавина и приликом кретања путем на којем се изводе радови;
- 6) поступање у складу са саобраћајном сигнализацијом;

T-10

- 7) развијања односа поверења и поштовања према другим учесницима у саобраћају, стицања навике помагања другим учесницима у саобраћају и предузимања мера да не дође до саобраћајне незгоде;
- 8) управљање возилом у различитим нетипичним саобраћајним ситуацијама у реалним условима;
- 9) напуштање возила и обезбеђивање заустављеног или паркираног возила.

Радње возилом и поступање возача у саобраћају, из става 1. тач. 4. и 5. овог члана изводе се на путу:

- 1) у насељу, и то у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја;
- 2) ван насеља, и то у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја;
- 3) у насељу и ван насеља, у ноћним условима;
- 4) на мото и ауто путу (уколико постоје могућности).

Члан 32.

Програм практичне обуке кандидата за возача моторних возила категорије АМ, А1, А2 и А обухвата и:

T-1

- 1) коришћење заштитне kacиге и остале заштитне опреме;
- 2) заузимања положаја на возилу, заустављање возила, силазак са возила, остављање возила;
- 3) одржавања равнотеже и стабилности возила при вожњи у правцу, у кривини, при кочењу и убрзавању.

Члан 33.

Програм практичне обуке кандидата за возача моторних возила категорије С, С1, D и D1 обухвата и:

T-1

- 1) руковање тахографом;
- 2) управљање возилом до граница активирања уређаја за ограничавање брзине, за кандидате за возаче моторних возила категорија С и D;

- 3) обезбеђивање товарног простора, за кандидата за возача моторних возила категорија C1 и C;
- 4) коришћење врата за улазак и излазак путника, за кандидата за возача моторних возила категорија D1 и D.

Члан 34.

Програм практичне обуке кандидата за возача возила категорије BE, CE, C1E, DE, D1E и F обухвата и:

T-1

- 1) спајање и раздвајања вучног и прикључног возила;
- 2) обезбеђивање товарног простора.

III.2 Начин спровођења теоријске и практичне обуке

1. Начин спровођења теоријске обуке

Члан 35.

Ауто школа теоријску обуку спроводи у складу са програмом теоријске обуке.

Члан 36.

Теоријска обука кандидата се спроводи фронтално, групно или индивидуално у учионици ауто школе која организује теоријску обуку, кроз предавања и вежбе.

Члан 37.

У току теоријске обуке кандидат присуствује свим часовима који су одређени Програмом теоријске обуке за који је, уговором о условима под којим ће се обавити обука, опредељено да ће бити изведена обука кандидата.

Члан 38.

Теоријску обуку изводи Предавач теоријске обуке.
Предавач теоријске обуке дужан је да изврши припрему за извођење теоријске обуке за сваки час у складу са Програмом теоријске обуке.
Припрема часа мора бити сачињена у писаном или електронском облику.

Члан 39.

Час теоријске обуке кандидата траје 45 минута.
Теоријска обука се може изводи у трајању једног часа или у трајању два спојена часа.

Одмор између појединачних часова мора бити најмање 10 минута.

Одмор после спојених часова мора бити најмање 20 минута.

У току једног дана кандидат може имати највише 3 часа теоријске обуке.

Предавач теоријске обуке пре почетка часа мора имати одмор од најмање 10 минута.

Члан 40.

Основна теоријска обука кандидата траје најмање 30 часова предавања и најмање 10 часова вежби и обавезна је за све кандидате који се оспособљавају за неку од категорија M, AM, A1, A2, A, B1, B.

Ако је кандидат одслушао основну теоријску обуку у склопу једне од наведених категорија, тада не мора да је слуша код оспособљавања за неку другу категорију из наведене групе.

Додатна теоријска обука кандидата траје најмање 7 часова предавања и 3 часа вежби и обавезна је за све кандидате који се оспособљавају за неку од категорија за коју је потребно предходно поседовање возачке дозволе и то: Ц1, Ц, Д1 и Д.

Ако је кандидат одслушао додатну теоријску обуку у склопу једне од наведених категорија, тада не мора да је слуша код оспособљавања за неку другу категорију из наведене групе.

Кандидат који се оспособљава за категорије Б1Е, БЕ, Ц1Е, ЦЕ, Д1Е и ДЕ не мора да слуша теоријску обуку.

Члан 41.

За спровођење теоријске обуке правно лице може образовати групе кандидата чији број не сме бити већи од броја места у учионици.

Теоријска обука кандидата се одржава у терминима са којима се кандидат упознаје најмање 5 дана пре почетка обуке.

О распореду термина одржавања теоријске обуке, као и о свим променама распореда термина правно лице обавештава надлежно министарство најкасније претходног радног дана од дана почетка примене одређеног распореда или настале промене.

2. Начин спровођења практичне обуке

Члан 42.

Практична обука кандидата изводи се ради стицања практичних знања и вештина потребних за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Практична обука кандидата се може отпочети тек након што кандидат положи теоријски испит и добије потврду о положеном теоријском испиту.

Ауто школа практичну обуку спроводи у складу са програмом практичне обуке.

Члан 43.

Практична обука кандидата се спроводи појединачно или групно.

Групно спровођење практичне обуке подразумева да појединачном часу са једним кандидатом могу да присуствују највише још два кандидата.

Време проведено присуствовању појединачном часу другог кандидата не улази у време оспособљавања кандидата који присуствује појединачном часу.

Члан 44.

Кандидат мора да заврши обуку свих тема предвиђених Програмом практичне обуке, односно уговором са кандидатом о условима под којим ће се обавити обука.

Члан 45.

Практичну обуку изводи инструктор вожње.

Инструктор вожње дужан је да изврши припрему за извођење практичне обуке за сваки час у складу са Програмом практичне обуке.

Припрема часа мора бити сачињена у писаном облику.

Члан 46.

Час практичне обуке кандидата траје 45 минута.

Практична обука се може изводити у трајању једног часа или у трајању два спојена часа.

Одмор између појединачних часова мора бити најмање 15 минута.

Одмор после спојених часова мора бити најмање 30 минута.

У току једног дана кандидат може имати највише 2 часа практичне обуке.

Члан 47.

У току дана инструктор вожње може имати највише 8 часова практичне обуке.

Инструктор вожње пре почетка часа мора имати одмор од најмање 15 минута.

У току радне недеље инструктор вожње мора имати један дан одмора.

Одмор између два радна дана мора да буде најмање 11 часова.

Члан 48.

Почетна практична обука се спроводи са циљем да кандидат овлада основама руковања возилом.

Почетна практична обука се спроводи на полигону или на неком другом погодном месту које није јавни пут и које омогућава безбедну обуку.

Са практичном обуком на јавном путу може се почети тек када инструктор вожње процени да је кандидат, кроз почетну практичну обуку, стекао ниво знања и вештина које омогућавају безбедно обављање обуке на јавном путу.

Приликом практичне обуке кандидата, која се спроводи на полигону или на неком другом погодном месту које није јавни пут, инструктор вожње може вршити надзор над кандидатом тако да се не налази у возилу, већ у непосредној близини возила тако да остварује визуелни контакт са кандидатом.

Инструктор вожње приликом обуке из става 4. овог члана, на полигону не може вршити истовремено надзор над више кандидата.

Изузетно од става 4. овог члана, приликом обуке кандидата за возача моторних возила категорије В, при извођењу полигонске радње кочење и заустављање, инструктор вожње се увек налази у возилу, на месту са дуплим ножним командама.

Члан 49.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије АМ траје најмање 7 часова.

Члан 50.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије А1 траје најмање 20 часова.

Изузетно од става 1. овог члана практична обука кандидата за возача моторних возила категорије А1, који већ има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије АМ, мора трајати најмање 7 часова.

Члан 51.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије А2 траје најмање 30 часова.

Изузетно од става 1. овог члана практична обука кандидата за возача моторних возила категорије А2, који већ има возачку дозволу може трајати краће и то:

- 1) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије АМ, мора имати обуку најмање 14 часова;
- 2) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије А1, мора имати обуку најмање 7 часова.

Члан 52.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије А траје најмање 40 часова.

Изузетно од става 1. овог члана практична обука кандидата за возача моторних возила категорије А, који већ има возачку дозволу може трајати краће и то:

- 1) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије АМ, мора имати обуку најмање 21 час;
- 2) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије А1, мора имати обуку најмање 14 часова;
- 3) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије А2, мора имати обуку најмање 7 часова.

Члан 53.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије В1 траје најмање 20 часова.

Изузетно од става 1. овог члана практична обука кандидата за возача моторних возила категорије В1, који већ има возачку дозволу може трајати краће и то:

- 1) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорија АМ или А1, мора имати обуку најмање 15 часова;
- 2) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорија А2 или А, мора имати обуку најмање 10 часова;
- 3) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије F, мора имати обуку најмање 10 часова;
- 4) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије М, мора имати обуку најмање 15 часова.

Члан 54.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије В траје најмање 40 часова.

Изузетно од става 1. овог члана, практична обука кандидата за возача моторних возила категорије В, који већ има возачку дозволу може трајати краће и то:

- 1) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије АМ или А1, мора имати обуку најмање 35 часова;
- 2) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије А2 или А, мора имати обуку најмање 30 часова;
- 3) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије В1 или F, мора имати обуку најмање 20 часова.

Члан 55.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије С1 траје најмање 10 часова.

Члан 56.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије С траје најмање 15 часова.

Изузетно од става 1. овог члана, практична обука кандидата за возача моторних возила категорије С, који већ има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије С1, односно С1Е, мора трајати најмање 7 часова.

Члан 57.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије D1 који имају возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије С1, односно С1Е, траје најмање 10 часова.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије D1 који имају возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије С, односно СЕ, траје најмање 7 часова.

Члан 58.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије D траје најмање 10 часова.

Изузетно од става 1. овог члана, практична обука кандидата за возача моторних возила категорије D, који већ има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије С и D1, односно С и D1Е, мора трајати најмање 7 часова.

Члан 59.

Практична обука за кандидата за возача возила категорије ВЕ, С1Е, СЕ, D1Е или DE, траје најмање 7 часова.

Члан 60.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије F траје најмање 20 часова.

Изузетно од става 1. овог члана практична обука кандидата за возача моторних возила категорије F, који већ има возачку дозволу може трајати краће и то:

- 1) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима неке од категорија AM, A1, A2 или A, мора имати обуку најмање 10 часова;
- 2) кандидат који има возачку дозволу за управљање возилима неке од категорија B1, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D или DE, мора имати обуку најмање 7 часова;
- 3) кандидат који има возачку дозволу за управљање моторним возилима категорије M, мора имати обуку најмање 15 часова.

Члан 61.

Практична обука кандидата за возача моторних возила категорије M траје најмање 3 часа.

Члан 62.

Преглед минималног фонда часова практичне обуке у зависности од статуса кандидата, у погледу поседовања возачке дозволе, дат је у Табели број 2, која је одштампана уз овај правилник и чини његов саставни део.

III.3 Начин спровођења теоријског и практичног испита

1. Начин спровођења теоријског испита

2. Начин спровођења практичног испита

Агенција за безбедност саобраћаја ће својим интерним актом утврдити организацију и начин полагања возачког испита.

Основне препоруке:

- **Један испитивач ЛИЦЕНЦИРАНИ који има веће знање и искуство од просечног инструктора (на пример: најмање 5 година рада или 1000 обучених кандидата и најмање виша стручна спрема-друмски саобраћај)**
- **Учионица може бити узета у закуп или у власништву агенције**
- **Теоријски испит да се полаже на рачунарима**
- **Практични испит да се полаже на возилима ауто школе**
- **Да испиту присуствује инструктор који је обучавао кандидата**
- **Да Агенција унапред месец дана избаци испитне рокове за испите**
- **Кандидати сами пријављују испит**
- **И т д**